

Právní názor, na němž je nař. rozhodnutí v této části založeno, je mylný. Otázka, zda expropriát jest vlastníkem nabídnutého pozemku náhradního resp. přísluší-li mu k tomuto pozemku volná dispozice, jest otázkou skutkovou, a jako každé jiné tvrzení skutkové potřebuje v řízení důkazu jen tenkrát, vysloví-li někdo v řízení o správnosti jeho pochybnost — ať již je to úřad nebo někdo z procesních stran. Nevysloví-li však nikdo takové pochybnosti, naopak dají-li všichni zúčastnění, třeba mlčky, najevo, že správnost tvrzení toho uznávají, není expropriát povinen o svém tvrzení nějaký důkaz nabízet. K tomu, aby výjimečně i v případě uznání pro něj vzešla takováto průvodní povinnost, bylo by třeba speciálního ustanovení. Ježto však v zákoně č. 44/27, za jehož účinnosti st-lé náhradní pozemek nabídl, takovéhoho speciálního ustanovení není, nebyl žal. úřad oprávněn věcné vyřízení námitek odvolatelů v tomto bodě odmítati. Je proto nař. rozhodnutí v tomto bodě nezákonné.

Č. 10.334.

O b č a n s t v í s t á t n í: * K nabytí čsl. státního občanství podle § 1:3 úst. zák. č. 236/20 Sb. se vyžaduje mimo jiné, aby šlo o dítě státních občanů rakouských, majících domovské právo na území Československé republiky.

(Nález ze dne 8. února 1933 č. 1938.)

P r e j u d i k a t u r a: srov. Boh. A 1915/23, 9865/32.

V ě c: Kornelie K. v H. (adv. Dr. Alof Sedláček z Olomouce) proti ministerstvu vnitra o státní občanství.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á p r o b e z d ů v o d n o s t.

D ů v o d y: Zemský úřad v Brně vyslovil rozhodnutím z 26. června 1929 z podnětu žádosti st-lky za vydání osvědčení o čsl. státním občanství, že st-lka není čsl. státní občankou ani na základě ustanovení § 1 bodu 3 ani § 1 bodu 4 zák. č. 236/20; zemský úřad odůvodnil svoje rozhodnutí tím, že st-lka nemohla nabýti občanství toho podle § 1 bodu 3 cit. zák. proto, že otec st-lčin podle jejích údajů dne 16. července 1920, t. j. v době, kdy cit. zákon nabyl účinnosti, byl polským státním občanem s domovským právem v obci Z., pol. okres B. v Polsku, a že st-lka tohoto svého otce následuje domovským právem, poněvadž dosud nenabyla samostatně v jiné obci domovské příslušnosti. Podle § 1 bodu 4 cit. zák. nestala se pak čsl. státní občankou, poněvadž toto ustanovení určuje čsl. státní příslušnost u úředníků resp. zřízců čsl. státu, státních ústavů anebo státních podniků a toto ustanovení se nevztahuje na učitele a učitelky.

Odvolání st-lčino zamítl žal. úřad nař. rozhodnutím z důvodů I. instance a připojil, že st-lka nemohla nabýti domovského práva v H. definitivním ustanovením za učitelku na tamní veřejné obecné škole v roce 1919, poněvadž bezprostředně před tím příslušela do obce Z. a stala se státní příslušnicí polskou.

O stížnosti na toto rozhodnutí uvážil nss toto:

Podle rozhodnutí zem. úřadu, na jehož důvody se žal. úřad odvolal, a podle rozhodnutí žal. úřadu samotného je na sporu otázka, zda st-lka jest čsl. státní občankou podle ustanovení § 1 bodu 3 anebo 4 úst. zák. z 9. dubna 1920 č. 236 Sb.; proto je také předmětem přezkoumání nss-u pouze zjištění, zda st-lka jest čsl. státní občankou na základě těchto dvou ustanovení.

Pokud se týče ustanovení § 1 bodu 4 cit. zák., vyřkl zem. úřad, že st-lka z tohoto ustanovení nemůže dovozovati svoji státní příslušnost, poněvadž ustanovení to určuje čsl. státní příslušnost úředníků, resp. zřízenců čsl. státu, státních ústavů anebo státních podniků, avšak na učitele a učitelky se nevztahuje. Tento důvod převzal také žal. úřad, dodav k němu, že st-lka ustanovením za definitivní učitelku na obecné škole v H. v roce 1914 nemohla nabýti domovského práva v této obci, poněvadž byla státní příslušnicí polskou. Stížnost nemá stížního bodu proti převzatému důvodu zem. úřadu, že totiž ustanovení ono na učitele se nevztahuje, a nemůže tedy nss již z té příčiny přezkoumati správnost tohoto důvodu (§ 18 zákona o ss). Ale pak také odpadá pro nss povinnost zabývatí se vývody, které žal. úřad po této stránce připojil.

Pokud se týče druhého důvodu nař. rozhodnutí, totiž, že st-lka se nestala čsl. státní občankou ani podle § 1 bodu 3, spočívá stanovisko stížnosti na mylném výkladu tohoto předpisu. Tento předpis prohlašuje za státní občany ty bývalé státní občany . . . rakouské . . . , kteří se narodili na území Čsl. republiky jako děti . . . státních občanů rakouských . . . , majících tam právo domovské, i když osoby, o něž jde, samy nemají v době, kdy tento zákon vejde v platnost, bydliště nebo domovského práva v republice Čsl.

Ze znění tohoto ustanovení jest zřejmo, že slovo »tam« nevztahuje se na (celé) území býv. Rakousko-uherské monarchie, nýbrž že se vztahuje pouze na území Československé republiky. K nabytí čsl. státního občanství podle § 1:3 úst. zák. č. 236/20 nestačí tedy pouhá okolnost, že dotyčná osoba byla dříve státním občanem rakouským a že se narodila na území Čsl. republiky ze státních občanů rakouských, nýbrž je dále třeba, aby šlo o dítě státních občanů rakouských, majících domovské právo na území Československé republiky.

St-lka se sice narodila v Olomouci, tedy na území Čsl. republiky, jako dítě státního občana rakouského; avšak stížnost sama doznává, že otec st-lky měl a má právo domovské v obci bývalého Rakouska, která připadla Polsku, nikoliv v obci čsl. Jest tudíž zřejmo, že st-lka z tohoto ustanovení státní občanství čsl. pro sebe reklamovati nemůže.

Za tohoto stavu věci nemusel se nss ani zabývatí výkladem slova »majících«, kterým se judikatura nss-u ostatně již obírala, po té stránce totiž, zda výraz ten míní dobu narození dotyčné osoby anebo dobu účinnosti zákona (viz Boh. A 1915/23 a 9865/32).